

Vi i Bråttensby

Redaktörer: Kjell Johansson 0322-628113 kjell.johansson@mbox334.swipnet.se
Annika Gustafsson 0513-40031 annika.skattegarden@swipnet.se
Hemsida: http://home.swipnet.se/barbro_johansson/brattensby/

September 2002

Sommar sol och boule

Nu var det dax igen för boulepreniär - för andra året i rad den 25 juli. Klockan halv sju stod regnet som spön i backen. Det kommer nog ingen tänkte vi. Men vid sjutiden klarnade det upp och snart började det dyka upp den ena efter den andra. Snart var vi 28 st. i alla åldrar, alla lika spelsugna. Vi delade upp oss i 4 lag och sen var spelet igång.

Efter att ha spelat några omgångar tände vår "grillmästare" Christer grillen och alla tog fram sina korgar med medhavd förtärning. Det smakade gott och alla kände sig nöjda och glada. Efter en mysig kväll var det dax att bryta upp. Men innan dess bestämdes att vi fortsätter spela boule på torsdagar kl sju för dem som har lust.

En av deltagarna Mona Larsson

*Maj Frändberg till
höger och Martz
Bengtsson nedan
kastar boulekulan.*

PAJO

Mekaniska AB

Legoarbeten utförs
i CNC fleropera-
tionsmaskin

Reparationsarbeten

Maskinbyggnader

0322-628029

Om sniglar

I början av sommaren syntes en mängd ljusbruna sniglar vandra längs vägarna i Bråttensby. Förskräckta upptäckte vi att de fanns här och var i vår trädgård också, och att de av utseendet att döma var av arten spansk skogssnigel ("mördarsnigel"). Detta har orsakat en och annan natt med dålig sömn, men för säkerhets skull skickade jag också in några exemplar till Naturhistoriska museets evertebratavdelning (som ägnar sig åt snigelforskning) för artbestämning. Och nu har vi fått ett glädjande besked: Det är inte spansk skogssnigel, utan den harmlösa parksnigeln! Så fortfarande är det således bara de gamla vanliga åkersniglarna vi har att bekämpa här i Bråttensby (och de har ju i och för sig varit ovanligt talrika i år!).

Under sommaren har jag i alla fall haft anledning att skaffa mig lite snigelkunskaper, som jag kan dela med mig av:

Fortfarande är det den inhemska åkersnigeln som orsakar de flesta skadorna i svenska trädgårdar. Den är 2-3 cm och grå till färgen.

Den spanska skogssnigel liknar den svartaskogssnigeln, men har en brun nyans, från ljusbrun till chokladbrun och är mellan 5 och 15 cm lång. Den kom till Sverige i mitten på 1970-talet och har sedan gradvis spridits, framför allt i södra och västra Sverige, men den finns också längre norrut, ända upp till Norrlands kustland.

Att den spanska skogssnigeln kallas mördarsnigel är egentligen orättvist. Den äter visserligen sina artfränder, men det gör även andra sniglar, och det är bara döda eller skadade sniglar som förtärs. Men det

stora problemet med dem är att de inte har några naturliga fiender samt deras väldiga förmåga att föröka sig – de lägger 400 ägg per säsong. Djur som annars äter sniglar tycker inte om de spanska skogssniglarna, därför att de har en så stark slemavsöndring.

Myskankan är det enda djur man vet som äter spanska skogssniglar, men den är å andra sidan förtjust i sallad också...

I tidningar och på web-sidor hittar man gott om tips på hur sniglar ska bekämpas, allt från att placera ut ölfällor till att trä upp dem på strumpstickor. Från Naturhistoriska museet förordar man dock så "human" avlivning som möjligt. Små sniglar är det enklast att trampa ihjäl, större sniglar avlivar man genom att klippa av dem på

mitten. Men svarta skogssniglar och andra som inte gör någon skada, ska man förstås inte avliva alls, utan vänligt flytta ut ur trädgården, om man tycker att de är i vägen. En avlivningsmetod som lämpar sig om det är många sniglar som ska tas om hand är att lägga dem i en burk i frysen, där de stilla somnar in. Det finns också hyfsat

effektiva snigelmedel, som inte skadar maskar, insekter eller andra djur. De heter Snigeleffekt och Snigelfritt och är gjorda på järnfosfat, tillsatt med smakämnen som lockar till sig sniglarna. När de äter av medlet tappar de aptiten, drar sig undan och svälter ihjäl.

Det finns en hel del snigelarter i Sverige och inte ens experterna kan artbestämma dem utan att dissekera dem. Detta gör man alltså på Naturhistoriska museet i Göteborg. På deras hemsida, www.gnm.se/s_arter.htm kan man få mer snigelinformation.

Har man fått in spansk skogssnigel i trädgården är det viktigaste att hålla efter dem så mycket man kan med snigelmedel och plockning. Varje dödad snigel ett år innebär ju 400 färre nästa år. Men framför allt ska man förstås vara uppmärksam på att inte få in sniglarna över huvud taget. Eftersom de promenerar ganska sakta, är det främst med plantor och jord som de sprids. Därför ska man inte ta med sig plantor från områden där man vet att det finns spansk skogssnigel. Man ska också kontrollera jorden noga när man köper plantor och oskadliggöra eventuella snigelägg. Äggen är runda, genomskinliga och ligger i samlade i klasar i jorden. Man kan också ha plantorna i karantän, men det tar 4-6 veckor för äggen att kläckas, så det är lite opraktiskt.

Barbro Johansson

Bilderna på mördarsniglar är hämtade från internet.

Midsommar-gudstjänst

På midsommardagen hölls den traditionella sommargudstjänsten i bygdegården. Ca 30 personer hade infunnit sig för att lyssna till ett uppskattat sång och musikprogram, som framfördes av syskonen Nilsson från Herrljunga. Predikan hölls av Åke Brunngård. Sammankomsten avslutades med trivsamt samvaro vid kaffeborden.

Elsie Valdemarsson

Midsommarfest på Gröna berg

Midsommarafton bjöd på solsken. På den öppna platsen på Gröna berg var det dessutom vindstilla. Ca 45 midsommarfirare hade letat upp den fint iordninggjorda gamla festplatsen.

På stigen från kyrkans parkering till Gröna berg satt 12 tipsfrågor, både barn- och vuxenfrågor. Vuxenfrågorna var riktigt svåra! Barntipstävlingen vanns av Sabina Rundström och Elsie Valdemarsson lyckades bäst bland de vuxna.

Midsommarstången kläddes med löv från omgivningen, björk, asp, lönn m.m. Kransarna bands av blommor, en mängd olika sorter.

Till Petter Johanssons fiolspel dansades det kring stången, bl.a. dansen "Lasse går i ringen". Den dansen lär ha dansats på Gröna berg förr, när det anordnades fester här.

Efter dansen smakade det gott med fika. På fikabordet stod kaffe, saft, hembakade bullar och kakor uppdukat.

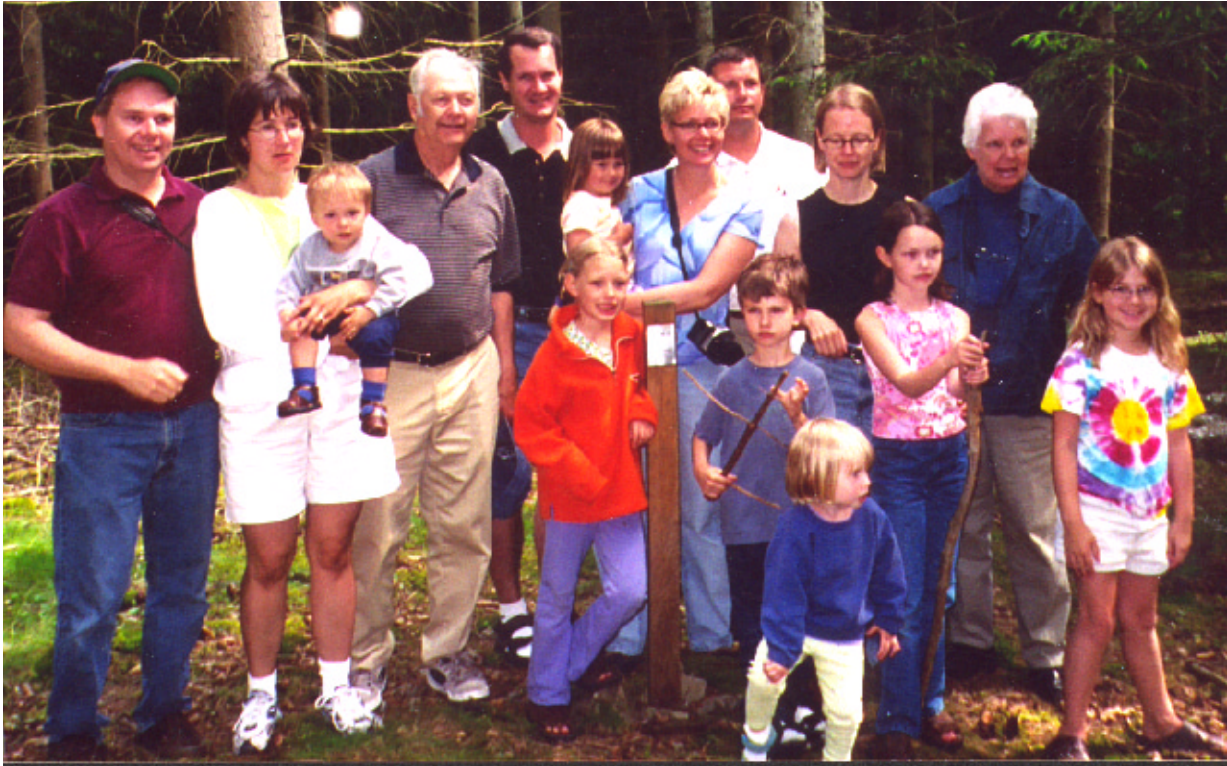
Programmet avslutades med lotterier. Folk satt kvar i backen, njöt av solskenet och småpratade. Det är trevligt att komma tillsammans på byns egna festplats.

Margareta Håkansson

Petters fiol spelade upp till dans för bråttensbyborna (till höger) och Rune Öst med sina nära har slagit sig ner i gröngräset (nere).

Amerikafrämmande

Amerikabesökarna står vid torpstolpen "Grönaberget södra". Från vänster står Andy och Julie Larson med Will i famnen, Bruce Larson, Scott och Tina Culbertson med Emma i famnen, framför dom står Joy Gresham, Luke Larson och lilla Lizzy Larson, sedan kommer Jim Gresham och Karen Larson, Bruces fru Mary Larson och barnen Gina Gresham och Annie Culbetson.

Foto från besökarna

Tidigt i våras fick Astrid och Stig brev från Minnesota i USA. Det var familjen Bruce Larson som tänkte besöka Bråttensby. Härifrån utvandrade deras anfader Andreas Larsson och hans hustru Maja-Stina med sin familj till Nordamerika på 1880-talet. I boken "Torp i Bråttensby" kan man läsa något om deras öden och äventyr, som i dramatik väl kan mäta sig med vad Wilhelm Mobergs Karl-Oskar och Kristina fick uppleva.

Efter brev från Astrid och Stig och mail-meddelanden mellan deras dotter Maj-Lis och fam Larson, stod det klart att besöket skulle äga rum på midsommardagen. Undertecknad lovade att hjälpa till med att visa de torpställen varifrån "utvandrarerna" härstammade.

Midsommardagen inträdde och Astrid tillsammans med Maj-Lis och Gunnar mötte det femton

Några av de som var med vid besöket var Jonas Ingvarsson, Emma Lindström, Astrid Hermansson, Gunnar och Maj-Lis Holmen, Stig Hermansson i mitten och längst fram Ingvar Valdemarsson och Åsa Hermansson med sin dotter Sanna

Foto från besökarna

Fortsättning nästa sida

Fortsättning från förra sidan

personer stora sällskapet som visades vägen till Bråttensby kyrka. Sällskapet bestod av Bruce Larson, hans hustru Mary, deras två döttrar Tina och Karen, sonen Andy samt deras respektive; Scott, Jim och Julie. Barnbarnen heter Will, Joy, Emma, Luke, Lizzy, Gina och Annie.

Vid kyrkan mötte Paul, Jonas och Emma samt undertecknad upp. Efter att ha visat kyrkan och gästerna hade fått en kort beskrivning av Bråttensby i gångna tider, gick vi till gamle skollärare August Lindelöfs grav. Lindelöf var behjälplig på olika sätt när familjen Larsson en gång utvandrade. För detta uttrycktes stor tacksamhet från de nutida släktingarna.

I det vackra midsommarvädret njöt alla av naturens skönhet vid promenaden från kyrkan upp till det torp, "Grönaberget södra", nr 36 i torpboken, som var ett av målen för sverigebesöket. Torpet är beläget ca 100 meter norr om bygdegården och är tydligt avgränsat med jordvallar åt väster, söder och öster samt en stenmur åt norr.

Vid den nummerade ekpålen som marker ut platsen för boningshuset samlades man för fotografering. Flera av gästerna gav uttryck åt att det var för dem en stor händelse och en minnesvärd stund att få beträda den mark där deras anfäder en gång hade verkat och strävat. Efter att vi återvänt till kyrkans parkering for vi vidare till platsen för "Östergårdens soldattorp" före laga skiftet. Torpet, nr 9, var beläget på nuvarande Frisegården, tillhörande Ylva och Bernt, strax norr om skogsvägen under kraftledningen.

Här föddes Maja-Stina Andersdotter, dotter till soldaten Anders Hast och hans första hustru Christina Persdotter. Maja-Stina blev sedan Andreas Larssons hustru. Utsikten från denna plats ut över bygden är betagande och våra långväga gäster förundrades över att folk ville flytta från detta vackra land, samtidigt som man förstod att det inte gick att livnära sig av vacker natur allena.

Efter torpvandringen hälsade Astrid oss alla välkomna till Guntorp. Stig tog emot

oss och han var mycket glad åt att träffa den stora familjen. En del av dem träffade han och Astrid när de besökte Minnesota för fjorton år sedan. Hela sällskapet bjöds på kvällsmat som intogs under livligt samspråk. Man förvånades över det omfattande och noggranna forskningsarbete som låg till grund för torpboken och som nu möjliggjort för dem att återfinna platserna där deras släkt hade sina rötter.

Bruce och Mary har ägt en farm med åttio mjölkkor som man nu har avyttrat, eftersom ingen av barnen ville fortsätta. De var förstas intresserade av det svenska jordbruket och Lars-Rune fick förevisa sin "farm", en del maskiner, t ex höfördelaren, var okända för amerikanarna.

Som sista attraktion för dagen ledsagades gästerna av Maj-Lis och Gunnar till Haraberget för att bese de gamla husen och föremålen. Även detta rönt stor uppskattning. Det känns bra att ha medverkat till att ge denna trevliga familj en minnesvärd dag.

Ingvar Valdemarsson

Vacker väg i Bråttensby

I Bråttensby finns många vackra och väl-skötta platser. Det finns många intressanta trädgårdar och fortfarande en hel del mulbetade marker där den korta och jämna gräsväxten visar att växtkraften tagits tillvara av djur som tydligen trivts ganska bra. Den här bilden visar hur en mindre väg såg ut då jag var barn och då var den betad av en ko vars ägarinna hela tiden var med och höll i linan eftersom kon bara fick beta på vägen och vägrenarna.

Damen som jag minns henne var klädd i lång mörk klänning och bar en mörk huvudduk knuten under hakan. Hon och hennes syster hade ingen variation i klädedräkten mer än att då de på söndagarna gick till kyrkan var klänning och huvudduk av svart siden istället. Den här vägen är däremot skött med en gräsklippare

men visar ändå den pastoral idyll som nutidsmänniskan älskar att förknippa med den svenska sommaren. Frågan är nu:

Var ligger denna vägstump? Om du vill ut och leta så är det ganska centralt i Bråttensby.

Antingen du finner den eller ej så njut av

det du ser. Sommaren är inte slut ännu.

Paul Johansson

VI UPPREPAR FÖRRA
ÅRETS SUCCÉ

SKÖRDEFEST

TORS DAG 26/9 KL 19.00

I BYGDEGÅRDEN

BOKA KVÄLLEN REDAN NU!

TA MED DIG NÅGOT AV ÅRETS
SKÖRD I GRÖNSAKSLANDET,
BLAND FRUKTTRÄD,
BÄRBUSKAR, RABATTER,
BIKUPOR, FRÅN SKOGEN, EGEN
PRODUCERAT ELLER KÖPT -
ANVÄND DIN FANTASI.

VI BYTER SKÖRD MOT EN
GRATISLOTT MED DRAGNING
UNDER KVÄLLEN

SKÖRDESOPPA, SMÖRGÅS OCH
DRICKA KOMMER ATT SERVERAS
ALLA ÄR HJÄRTLIGT VÄLKOMNA!

Boule

Boulen fortsätter så länge
vädret tillåter vid Bråttensby
skola. 5 september kl 19.00
tar vi en grillkväll igen.
Välkomna

13 november återkommer

Mörkertipspromenaden

Vilken var mycket uppskattad förra året.
Samling vid Gustafssons Kl 19.00 Ta med ficklampa
den som vill.
Vid mål samlas vi och grillar, ta med korv el dyl.
Välkomna

Teater

Vi planerar att gå på teater
även i höst. Peer Gynt av
Henrik Ibsen eller Sonen
av Jon Fosse på Borås
Statsteater. Vi har inte fått
tag i biljetter ännu och inte
bestämt datum. Vi går på
restaurang efter
teaterbesöket.

Intresserad, ring Ingvar
0513 40060 eller Kjell
0322-628113

Utställning

Onsdagen den 23 oktober
kl 19.00 i byggdegården
Bråttensbys konstnärer
hantverkare skriftställare
ställer ut. Servering.
Välkommen

Du som vill ställa ut
kontaktar Solveig Lundell
på 0322-628023 eller
Gunvor Johansson
0513-40059

Bowling

Vi kommer att spela
Bowling i Mörlandahallen
även i Höst.

Vi kommer igång i
månadsskiftet oktober
november. Intresserade
till Christer Håkansson
0513-40042

Kyrkans anslagstavla

VI HÄNVISAR TILL FÖR-
SAMLINGSBLADET SOM
NYLIGEN UTDELATS

Sveas knåpruta

KKKKKKKK

Sten-nöten

Svar

Översten är sjuk. Över sten är sjuk

Julstök

Tisdagen den 5 december blir det
julstök i Byggdegården. 1 år blir
det antingen det traditionella ljus
stöpet eller korvstoppning. Vi tar
med oss egen fika och samlas kl 18.00
Kontakta Margareta Håkansson
0513-40042